

Mål och riktlinjer för Brukarråd

Författat av: Kerstin Brandell, *verksamhetsutvecklare*

Berett av: Josefine Gran, *kommunikatör*

Beslutat av: Mats Eriksson, *områdeschef*

Förord

För verksamheterna inom Habilitering och hjälpmedel är samverkan med brukarorganisationerna och deras representanter av avgörande betydelse. Sedan ett antal år bedrivs denna samverkan huvudsakligen genom de brukarråd som finns för sju av de åtta verksamheterna inom Habilitering och hjälpmedel (inte Familjerådgivningen).

Vår bestämda uppfattning är att en ständigt pågående dialog mellan brukarnas representanter och våra verksamhetsföreträdare är en förutsättning för att vi ska nå (våra) målen om att utveckla (vår) verksamheten på bästa sätt och skapa högsta kvalitet i insatser och metoder. Genom att ta tillvara brukarnas egna erfarenheter och deras kunskaper kring funktionsnedsättning och funktionshinder säkerställer vi en hög kvalitet samtidigt som vi erbjuder delaktighet i och inflytande över utformningen av verksamheten.

Våra brukarråd ska vara ett forum för ömsesidigt utbyte av tankar och idéer i ett kreativt, tillåtande och öppet klimat. Vi hoppas att alla som har en plats i något av våra brukarråd ska uppleva att de har möjlighet att delta aktivt, väcka egna frågor och delta i ett givande och utvecklande samtal kring verksamheten och dess syfte, mål och innehåll. Vi hoppas också att vi genom arbetet i brukarråden ska öka vår gemensamma kunskap och kompetens kring människor med funktionsnedsättning och deras behov, samt att vi genom våra gemensamma ansträngningar kan skapa konkreta resultat som också kan förbättra levnadsvillkoren för våra patienter, brukare och närstående. Dessa mål och riktlinjer för Brukarråd inom Habilitering och hjälpmedel togs fram i samverkan med brukarorganisationerna och gäller sedan år 2009. Med anledning av nya bestämmelser gällande ersättning för representanter i brukarråden genomfördes en revidering 2013 och ytterligare en 2014.

För Habilitering och hjälpmedel

Mats Eriksson
Områdeschef

Inledning

Brukarorganisationerna på länsnivå deltar i planeringen, genomförandet och utvärderingen av verksamheten inom Habilitering och hjälpmedel och har möjlighet att föreslå förändringar och förbättringar. För detta ändamål, samt för ömsesidigt informationsutbyte och dialog i övrigt kring verksamhetens aktuella frågor, finns brukarråd på verksamhetsnivå.

Nedanstående utgör en vägledning för såväl brukarorganisationerna och deras representanter som Habilitering och hjälpmedels verksamheter och deras medarbetare.

Syfte

Beskriver skälen till att Habilitering och hjälpmedel och brukarorganisationerna samverkar i brukarråd.

- Brukarorganisationernas inflytande och delaktighet i planering och genomförande av verksamheten säkerställs
- Verksamhetsutveckling förbättras genom att brukarorganisationerna och deras representanter tillför den kunskap och de erfarenheter som de förfogar över
- Verksamheternas möjligheter att göra rätt prioriteringar förbättras genom att de tar del av brukarorganisationerna beskrivningar av målgruppernas behov

Mål

- *Beskriver vad vi önskar uppnå genom vårt gemensamma arbete i brukarråden.*
- Delaktighet och inflytande för personer med funktionsnedsättning i utvecklingen av verksamheten
- God kvalitet och ett gott resultat genom de habiliterings- och rehabiliterings insatser och hjälpmedel som erbjuds
- Helhetssyn och hög grad av kunskap och kompetens kring levnadsvillkoren för människor med funktionsnedsättning bland såväl brukarorganisationernas representanter som medarbetare inom Habilitering och hjälpmedel

Förhållningssätt

Beskriver de värderingar som ska styra arbetet i brukarrådet och anger riktlinjer för vår samverkan på övergripande nivå.

- Habilitering och hjälpmedels brukarråd ska vara ett forum för ömsesidigt erfarenhetsutbyte mellan brukarorganisationerna, deras representanter och verksamhetsföreträdarna.

- Syftet och ramarna för samverkansarbetet i brukarrådet ska vara tydliggjort för alla som deltar.
- Alla deltagare har ett gemensamt ansvar för att rådet och dess arbetsformer utvecklas på ett för alla positivt sätt.
- Brukarorganisationernas representanter i rådet ska ha mandat att representera sin organisation.
- Den öppna dialogen är det viktigaste instrumentet, kreativitet och engagemang de viktigaste ingredienserna.
- Varje representant i brukarrådet förutsätts delta aktivt, ta initiativ och ansvar, samt utnyttja sin möjlighet till inflytande i rådet.
- Allas kunskaper och erfarenheter ska tas tillvara på ett jämlikt sätt och med respekt för och kännedom om varandras förutsättningar.
- Ansvaret för omvärldsbevakning och att ta tillvara nya idéer och impulser är gemensamt för alla deltagare.
- Fokus ska vara på att uppnå konkreta resultat.
- Landstinget genom Habilitering och hjälpmedel har ett ansvar att brukarorganisationerna och deras representanter får den information och den kunskap kring verksamheten som är nödvändig för att kunna fullfölja uppdraget i brukarrådet.
- Habilitering och hjälpmedel ansvarar för att verksamhetens företrädare har god kännedom om levnadsvillkoren för personer med funktionsnedsättning samt om brukarorganisationernas mandat och roll i samverkansarbetet.

Organisation

Brukarråd ska finnas inom var och en av Habilitering och hjälpmedels verksamheter (undantag Familjerådgivningen). Om lämpligt kan dels två eller flera verksamheter samverka i ett gemensamt brukarråd, dels inrätta ytterligare brukarråd inom en och samma verksamhet. Det sistnämnda kan bli aktuellt om man finner det lämpligt att inrätta ett brukarråd för ett för verksamheten specifikt ansvarsområde t ex rörelsehinder eller kognition/kommunikation.

Arbetsformer

Brukarrådets sammansättning m m

Rådet består av verksamhetschef och de medarbetare som verksamhetschefen utser samt representanter för brukarorganisationerna, vilka utses av organisationerna på länsnivå. De brukarorganisationer som avses är de som beviljats föreningsbidrag av landstinget.

Vilka organisationer som ska ha representation i respektive brukarråd avgörs av rådet i samverkan med brukarorganisationerna på länsnivå. Varje utsedd länsorganisation har rätt att utse 1 ordinarie arvoderad representant samt 1 ersättare per brukarråd. Om särskilda skäl föreligger t ex om verksamheten endast har ett fåtal organisationer som är aktuella för samverkan kan fler arvoderade ledamöter per organisation utses.

För att kunna arbeta effektivt är det viktigt att rådet inte består av allt för många ledamöter. På verksamhetsnivå rekommenderas att rådets representanter för brukarorganisationerna består av minst 5 och 12 arvoderade ordinarie ledamöter samt personliga ersättare.

Brukarorganisationernas representanter och ersättare utses för en period av fyra år. Mandaten följer i likhet med mandaten i Rådet för funktionshinderfrågor den politiska ordningen. Kompletteringsval genomförs vid behov.

Utbildning

Landstinget/Habilitering och hjälpmedel ska anordna introduktionsutbildning för nya ledamöter i brukarråden inom Habilitering och hjälpmedel en gång per år.

Verksamhetschefen ansvarar för att nya medarbetare/representanter får en introduktion i såväl brukarrådets syfte, mål och arbetssätt-/former, som verksamheten och dess uppdrag.

Möten

Brukarrådet utformar arbetet självständigt med utgångspunkt från den specifika verksamhetens uppdrag, de frågor som är aktuella och de behov av samverkan som föreligger. Möten i brukarrådet ska anordnas regelbundet (minst) 4 gånger per år.

Om rådet tycker det är lämpligt kan särskilda temamöten anordnas. Vissa frågor kan med fördel diskuteras i mindre grupper mellan rådsmöten. Vid behov kan brukarrådet kompletteras med kompetens från annan brukarorganisation eller verksamhet.

Samverkan mellan brukarråd inom Habilitering och hjälpmedel kan ske när gemensamma frågor är aktuella.

Inbjudan och dagordning

Verksamhetschefen är ansvarig för att mötet kommer till stånd och står också för inbjudan. Verksamheten och brukarorganisationernas representanter har ett gemensamt ansvar för att väcka frågor/initiera ärenden till rådet.

Verksamhetschefen eller någon annan som utsetts av rådet ansvarar för att en ärendelista utsänds senast tio dagar innan mötet.

Eventuella underlag på anpassat media överlämnas till samtliga senast tio dagar innan mötet.

Avgränsning

Samverkan kan bara ske kring frågor som ingår i verksamhetens uppdrag och som verksamheten därmed har ett ansvar för.

Ärenden som berör enskild person ska inte tas upp till diskussion i rådet.

Dokument och rapportering

Rådets möte ska dokumenteras. Verksamhetschefen ansvarar för att en sekreterare utses. I övrigt beslutar rådet om dokumentationen ska ha formen av protokoll eller minnesanteckningar.

Samtliga deltagare i rådet ska ges tillfälle och möjlighet att i efterhand t ex vid nästkommande möte framföra synpunkter på dokumentationen och lägga förslag på ändringar. Sådana synpunkter och ändringar ska noteras i dokumentationen.

Dokumentationen ska överlämnas för kännedom till områdeschefen för Habilitering och hjälpmedel samt till handikappkonsulenten för administrativ handläggning och uppföljning. Representanterna för brukarorganisationerna ansvarar för åiterrapportering till sin egen organisation.

Ersättning

Följande gäller för ersättning vid deltagande i möte med brukarråd inom Habilitering och hjälpmedel:

- Ledamoten ska vara utsedd av/ha mandat att representera en brukarorganisation på länsnivå
- Brukarorganisationen ska ha erhållit föreningsbidrag av landstinget under innevarande år
- Fem till tolv närvarande ordinarie ledamöter per möte har rätt till ersättning
- Under förutsättning att ordinarie ledamot har förhinder kan ersättning utgå till personlig ersättare

Arvode utgår enligt av landstinget beslutat reglemente. Observera att arvode endast utgår i samband med ordinarie brukarrådsmöte, inte temamöten eller andra liknande arrangemang. Ersättning för förlorad arbetsinkomst utgår till representanter som närvarar vid sammanträde inklusive restid. För att ersättning ska betalas ut måste han/hon påvisa ett inkomstbortfall genom intyg från arbetsgivaren.

Brukarorganisationernas representanter har även rätt till reseersättning enligt arvodesbestämmelser för förtroendevalda inom ÖLL. I dessa bestämmelser, vilka är fastställda av fullmäktige, anges att förtroendevalda är berättigade till reseersättning enligt vid varje tillfälle gällande kollektivavtal för arbetstagare hos landstinget.

Verksamhetschefen ansvarar för att brukarorganisationernas representanter får information om rätten till ersättning samt för handläggningen av sådana ärenden.

Samverkan i andra frågor/forum

Förutom i Brukarråden bör brukarorganisationerna erbjudas samverkan i samband med projekt eller andra större utrednings-/utvecklingsarbeten, reduceringar eller andra betydande förändringar av verksamheten. Det kan också vara lämpligt att erbjuda brukarorganisationerna att vara delaktiga vid utarbetande av särskilda programarbeten o dyl som berör grupper av personer med funktionsnedsättning samt i samband med utbildning och konferenser som anordnas för medarbetare och samverkanspartner i övrigt. Organisationerna skall komma in i planerings- och utredningsarbetet i ett tidigt skede, så att de ges reella möjligheter att påverka.